

פ ר ש ת ו י ש ל ח (תשי"ג)

פ ר ק ל"ג

א. ד. ספורנו ד"ה וירץ עטו. והנה דברי חז"ל שעליהם ירמוז: תענית ב. מאי דכתיב /משלי כ"ז/ גאמנים פצעי אוהב ונעטרות נשיקות שונא שטובה קלה שקלל אחיה השילוני את ישראל מברכה שברכם בלעם הרשע. אחיה השילוני קללם בקנה אחר להם לישראל /מלכים א' י"ד/ והכה ה' את ישראל כאשר יגוד הקנה במים. מה קנה זה עומד במקום מים וגזעו מחליף וסרסיו מרובין ואפילו כל הרוחות טבעולם באות ונוטבות בו אין מזיוות אותו ממקומו אלא הולך ונא עמהן, דממו הרוחות - עמד הקנה במקומו אבל בלעם הרשע בוכן כארו טנאמר (במדבר כ"ד ו') /כארוט, מה ארו זה, אפילו כל רוחות טבעולם נוטבים בו אין מזיוין אותו ממקומו, כיון שנטבה בו רוח דרומית - עוקרתו והופכתו על פניו.

ב. ד' וירץ עטו לקראתו ויחבקו וימל על צוארו ויסקחו ויבכו. קרא: רס"י ל"ב ו' ד"ה באצו אל אחיך אל עטו; ל"ג ד' ד"ה ויחבקו ד"ה ויסקחו.

דאב"ע ל"ב ז' ו' וגם הולך לקראתך; ל"ג החל מן הדרש על נקודות ויסקחו. (ברב החומסים מודפסים דברי ראב"ע האחרונים סוף ל"ב) רמב"ן " " " " ויטובו המלאכים; ה' ד"ה ויירא יעקב רטב"ם " " " " באצו אל אחיך; " " " " " ספורנו " " " " וגם הולך; ל"ג א' ד"ה ועטו ארבע מאות איס, וירץ. ד' " " " האם קרה סנוי פתאומי ביחס עטו ליעקב ואם כן, מה סיבת סנוי זה? סדר את המפרטים לקבוצות לפי שיטתם.

ג. ויאמר יעקב אל נא אמ נא מצאתי חן בעיניך... כי על כן ראיתי... 1. רס"י ד"ה אל נא. מה קשה לו ומה בין פרושו לבין פרוש רבי שמאל הנגיד המובא בדברי ראב"ע ד"ה אל נא. לסת הבנת דברי הנגיד עיין י"ט י"ח ראב"ע ד"ה אל נא אדוני, עד ואמר לאחד מהם, ועיין גם רס"י סם. מי ממפרטינו הולך בסיטה דומה לזו של ר' שמאל הנגיד?

2. כי על כן. האם המליח האלה מורות על הסיבה או על התוצאה? עיין רח"י י"ח ח'. ד"ה כי על כן. 3. ראיתי את פניך כראות פני אלוקים. איתא בגמרא פ"ט מא: דרש ר' יהודה... מותר להחניף לרסעים בעולם הזה. ר' שמעון בן לקיט אמר מחכא /יש להביא ראיה/; /בראשית ל"ג/ כראות פני אלוקים ותרצני. ופליגת ד"ר לוי דאמר ר' לוי: מחל סל יעקב ועטו למה הדבר דומה? לאדם סומן את חברו והכיר בו סמבקטיים להרגו, אמר לו: טעם תבטיל זה שאני טועם כתבטיל הטעמתי בבית המלך. אמר: ידע ליח' מלכא! מכתפי ולא קטיל ליה. /ועיין רס"י סם ד"ה ומליגא/. כמי מסניהם מפרט רס"י את מסוקנו, כר' שמעון בן לקיט או כר' לוי?

ד. רמב"ן ס"ו ד"ה למה זה אמצא חן. 1. מה מגמת הרמב"ן בפרוטו זה? 2. מה פרוש הבטוי "סזו פלשת גלות"? 3. למי התכוון במלים "חזקן החכם"?

ה. רס"י לט"ז ד"ה ויטב. ביות ההוא עטו לדרכו. דברי מדרש רבה המובאים ברס"י בודאי אין להבינם כפשוטם, פרט את הרצינון המסומלהבהם! עיין גם "מות כ"ב ל". רח"י ד"ה לכלב תסליכוזן אותד, החל מן "ולמדך הכתוב".